

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI
No22/1979

KUULONÄKÖVAMMAISTEN LEHTI

ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 22/79

31. pnä joulukuuta 1979

5. vuosikerta

JULKAISIJA

Sokeain Keskusliitto ry

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Ulla Kiikka

TOIMITUKSEN OSOITE

Sokeain Keskusliitto ry
Mäkelänkatu 52 A
00510 Helsinki 51

SISÄLLYS

Uutisia	1
Iranissa kuohuu	6
Pizza valvojaisiin	9
Ossin ja Raulin Moskovan matka	10
Pikkujoulu	15

Uutiset

Kemijoen kalakiista on päättynyt lappilaisten voittoon. Hallitus ja voimayhtiöt Pohjolan Voima ja Kemijoki Oy tunnustavat Kemijoen kalakorvausratkaisussa, että yleinen etu vaatii vahingonkorvausten maksamista yksityisille lappilaisille pikaisesti. Pohjolan Voima ryhtyy maksamaan ennakkokorvauksia jo joulukuussa. Korvauksia jaetaan yli 35 miljoonaa markkaa. Rahan jakaa noin 10 000 lappilaista. Pohjolan Voima maksaa korvaussumman Lapin Lääninhallitukselle, joka jakaa rahat yksityisille.

Suomi juhli 6. joulukuuta 62. itsenäisyyspäivää. Juhlan viettoon kuuluivat valtakunnallinen sotilasparadi Tampereella, kansalaisjuhlat ja juhla jumalanpalvelukset. Presidentin juhlavastaanotolla juhli lähes pari tuhatta vierasta.

Suomalainen hiililaiva Malmi upposi myrskyssä Itämerellä, 14 ihmistä hukkui. Puolasta Turkuun matkalla ollut Malmi upposi Itämerellä. Apuun tullut

laiva Bore Sky ja ruotsalaiset pelastushelikopterit saivat pelastetuksi 14 ihmistä. Lähes hirmumyrskysä pelastustyö oli hyvin vaikeaa. Hukkuneista on löydetty neljä, 10 uhria on vielä kateissa. Malmin uppoamisen syy on toistaiseksi epävarma.

Veronmaksajien korkomenot, työmatkakulut ja henkivakuutusmaksut otetaan huomioon jo ennakonpidätyksessä. Vähennykset on laskettu niille verovelvollisille, joilla niitä on ollut vuonna 1978. Vähennyksiä on oltava vähintään 500 markan edestä.

Verovelvolliset saavat vuoden 1980 verokirjojen mukana selvityksen, jossa on ilmoitettu työmatka-, korko- ja henkivakuutusmaksuvähennykset ja maininta invalidi-, vanhuus-, lapsi- ja huoltajavähennyksestä.

Muutosta voi hakea kotikunnan verotoimistosta. Uuteen käytäntöön on syynä se, että yhä useammat henkilöt ovat saaneet veronpalautuksia.

Tupakkatuotteiden hinnat nousevat vuoden alusta keskimäärin seitsemän prosentin. Korotus kohottaa tupakka-askin hintaa 40-60 penniä. Korotus perustuu vuoden tulo- ja menoarvioesitykseen. Budjetti sisältää myös junalippujen ja sairaalamaksujen korotuksen.

Saudi-Arabia nosti raakaöljyn hintaa kuusi dollaria barrelilta, joka on n. 120 litraa. Raakaöljybarrelin uusi hinta on 112 markkaa. Suomi on tuonut vuonna 1979 Saudi-Arabiasta miljoona tonnia raakaöljyä. Vuonna 1980 tuodaan kaksi miljoonaa tonnia. Tähän määrään tulee nyt noin 400 miljoonan markan lisälasku. Saudi-Arabian öljyn hinta on ollut selvästi alle yleisen tason.

Talvisodan syttymisestä, 30.11.1939, on kulunut 40 vuotta. Talvisodan syttyminen yllätti suomalaiset, vaikka pahinta oli pelätty koko syksyn. Kun neuvostopommittajat ilmestyivät 21 asutuskeskuksen ylle aamulla 30. marraskuuta 1939, oli sodan alkaminen todellisuutta. Samana päivänä puna-armeijan joukot ylittivät maarajan. Karjalan kannaksella ja muualla Itä-Suomessa väestön ei tarvinnut kuunnella radiota ymmärtääkseen, että taistelut olivat alkaneet. Tykkien jylinä ja liekit kertoivat mistä on kysymys.

Karjalan asukkaat täyttivät tiet, he vaelsivat tavaroineen kohti länttä. Suomessa oli nyt uusi kansanosa, evakoidut, joka käsitti noin puolimiljoonaa kotiseudultansa sotaa pakoon lähtenyttä suomalaista.

Sodan uhka oli ensi kerran esillä vuosia aikaisemmin. Natsi-Saksan joukot miehittivät Tšekkoslovakian. Kireä Euroopan tilanne heijastui myös Suomeen. Kesällä 1939 vahvistettiin Karjalan kannaksen puolustuslinja. Elokuussa Viipurin alueella pidettiin suuret sotaharjoitukset.

Saksa ja Neuvostoliitto solmivat maiden välille hyökkäämättömyyssopimuksen. Tämän sopimuksen lisäpöytäkirjassa Suomi, Viro ja Latvia laskettiin kuuluvaksi Neuvostoliiton etupiiriin.

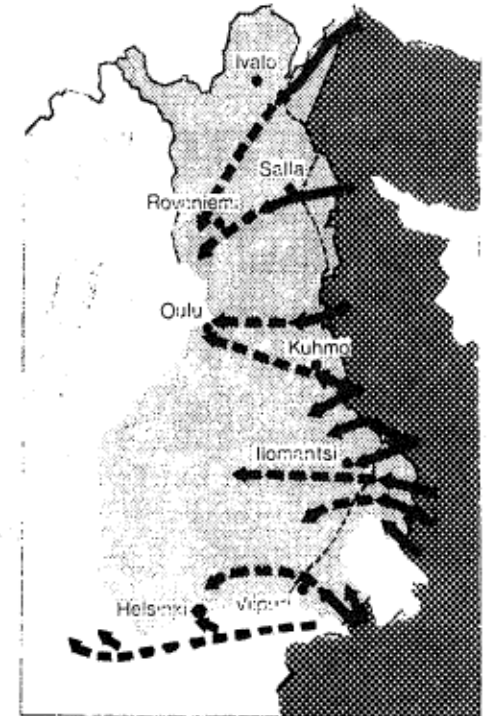
Saksa hyökkäsi 1.9.1939 Puolaan. Sota oli laajentunut jo Itämeren alueelle. Neuvostoliitto ryhtyi lujittamaan asemaansa Itämeren alueella. Lokakuussa Neuvostoliitto kutsui Suomen edustajat Moskovan neuvotteluihin Euroopan kiristyneen tilanteen johdosta. Neuvostoliitto vaati Suomelta joitakin alueita. Samalla puolustusvalmistelut saivat Suomessa lisää vauhtia. Marraskuun 26. päivänä Neuvostoliiton ulkoministeri Molotov antoi Suomelle nootin, kirjelmän, jossa väitettiin suomalaisten ampuneen tykillä neuvostoliittolaisia, Suomi kiisti väitteen.

Neuvostoliitto katkaisi suhteet 29. marraskuuta. Taistelut alkoivat seuraavana päivänä. Neuvostoliitto aloitti taistelut 20 divisioonan voimalla. Divisioonassa on noin 17 000 miestä. Suomella oli n. 12 divisioonaa. Neuvostoliitolla oli selvästi parempi aseis-

tus. Suomalaiset tunsivat paremmin maaston ja halusivat puolustaa valtionsa itsenäisyyttä epäoikeudenmukaista hyökkäystä vastaan.

Jatkuvat taistelut uuvuttivat, joukot joutuivat perääntymään. Sotilaat toivoivat kirjeissään unta ja odottivat ulkomaista apua. Suomi sai enemmän myötätuntoa kuin aineellista apua. Ruotsalainen 9 000 miehen vapaaehtoinen joukko ehti rintamalle helmikuussa. Aselepo syntyi 13. maaliskuuta. Suomi menetti koko Karjalan Kannaksen ja Laatokan pohjoispuolisen Karjalan. Lisäksi oli luovutettava Suo-

Mustat nuolet kertovat neuvostojoukkojen etenemisen talvisodassa. Katkoviivat osoittavat tavoitteisiin.

menlahden ulkosaaret, osia Kuusamon-Sallan alueesta. Hankoniemi oli vuokrattava 30 vuodeksi Neuvostoliitolle. Erityisesti evakkojen oli vaikea uskoa koti-seutunsa menetystä. Liput liehuivat puolitangossa. Sotilaat olivat väsyneitä. Rauha tuli viime hetkellä.

IRANISSA KUOHUU

Irania uhkaa sisällissota. Kymmenet tuhannet turkkia puhuvat iranilaiset ovat ottaneet Tabrizin kaupungin haltuunsa osoittaakseen vastustavansa uutta islamilaista perustuslakia. Kurdit, jotka asuvat Iranin länsirajalla kannattaa kapinallisia. Ajatollah Shariat-Madari on tärkein oppositiojohtaja. Hän sanoo, että jos hallituksen edustajat tekevät lisää virheitä maan luoteisosassa Azerbaidzhanissa, väkivaltaisuuDET jatkuvat, ihmiset alkavat tappaa toisiaan ja ollaan sisällissodassa.

Shariat-Madari sanoi, että jos hallitus toimii järkevästi, islamin sääntöjen mukaan ei sisällissotaan jouduta. Iranin virallinen johtaja Khomeini ja Iranin hallitus syyttää Yhdysvaltoja Azerbaidzhan mella-koista. Yhdysvaltain lähetystössä olevat amerikkalaiset panttivangit odottavat oikeudenkäyntiä.

Iran on hyvin hajanainen kansakunta. Pääväestönä on 16,5 miljoonaa persialaista. Maan luoteisosassa Azerbaidzhanissa asuu, toiseksi suurin väestönosa. He puhuivat turkkia ja heitä on n. 12 miljoonaa. Seuraavaksi suurin ryhmä on kurdit, jotka asuvat länsirajalla. Neljäntenä ryhmänä on arabit, jotka asuvat maan tärkeimmällä öljyalueella maan lounaisosassa.

Iranin valtauskontona on shiialaisuus. Yli 30 mil-

joonaa kuuluu tähän islamin valtakuntaan. Toista suuntaa sunnilaisuutta edustaa n. 5 miljoonaa. Sunneilla ja shiialaisilla on monia erimielisyyksiä. Mutta merkittävä ero tällä hetkellä on uskonnon ja valtion suhde.

Shiialaiset ovat voittaneet kiistan, ja maahan tuli uusi perustuslaki. Sen mukaan Irania johtaa uskonnollinen yksinvaltiainen, tällä hetkellä ajatollah Khomeini. Kaikki eivät ole tähän tyytyväisiä. Monet levottomuudet johtuvat erilaisista uskonnollisista, poliittisista mielipiteistä. Kapinalliset vastustavat uskonnon ja politiikan sekoittamista, sekä vallantamamista uskonnolliselle yksinvaltiaalle.

Kurdit ovat tuottaneet eniten hankaluuksia Iranin uudelle johdolle. Kurdit vaativat saada päättää omista sisäisistä asioista. Neuvottelut eivät ole edenneet, sillä Teheranissa pelätään seurauksia.

PIZZA VALVOJAJAISIIN

Kinkuntähteistä voit tehdä uudenvuodenvälvojaiisiin

KINKKUPIZZAN

Pohja:

- 1 dl vettä
- 1/3 pal. hiivaa
- 1/2 tl suolaa
- 2 rkl öljyä
- 2 1/2 dl vehnä jauhoja

Täyte:

- 1 tlk säilyketomaatteja
- 2 sipulia
- sokeria
- suolaa
- mustapippuria
- 200-300 g savukinkkua
- pizzamaustetta
- 2-3 dl juustoraastetta

Liuta kädenlämpöiseen veteen hiiva. Sekoita joukkoon suola, öljy ja vehnä jauhot. Alusta taikina. Kauli taikinasta ohut pyöreä levy (n. 30 cm halkaisija). Kohota . Tyhjennä tomaattitölkki kattilaan. Sekoita

joukkoon hienonnettu sipuli. Keitä n. 15 min. Mausta seos. Levitä vähän jäähtynyt tomaattiseos pohjalevyille. Leikkaa kinkku ohuiksi suikaleiksi ja levitä pizzapohjalle. Ripottele päälle pizzamauste ja juustoraaste. Paista 250 °C:ssa n. 15 min.

SALAATTI

1 kiinankaali
2-3 omenaa
1 suolakurkku
1 paprika
1 purjo

Leikkaa aineet ohuiksi suikaleiksi tai kuutioiksi. Sekoita keskenään. Tee kastike maustamalla sitruunamehu esim. suolalla, sokerilla, pippurilla ja paprikalla.

OSSIN JA RAULIN MOSKOVAN MATKA

Maanantaina syyskuun 10 päivä alkoi matkamme Moskovaan. Olimme saaneet kutsun saapua tutkimukseen ja mahdolliseen hoitoon Helmholtseille ni-

metyssä silmäsairauksien tieteellisessä tutkimuslaitoksessa.

Tätä ennen meidän piti lähettää silmä-, korva-, hermo- ja sisätauti (eddokyrolookin) lääkärin lausunnot sekä sukuselvitys, myös henkilökohtainen anomus päästä hoitoon. Kaikki käännettynä Neuvostoliiton kielelle. Tämä kirjeenvaihto tapahtui lääkintöhallituksen kautta.

Viivyimme matkalla viisi viikkoa, jonka aikana ensin 3 päivää tutkimuksia. Useat kauniit naislääkärit tekivät tutkimuksia, viimeiseksi professori tutki silmiämme sekä määräsi meille oman lääkärin ja hoidon. Lääkärimme nimi oli Spirina Larisa. Sen jälkeen aloimme saada hoitoa. Hoitoon kuului 10 piikkiä ensin oikean silmämunan alapuolelle ja sitten 10 piikkiä vasemman silmämunan alapuolelle. Hoidon aikana saimme 3 kertaa päivässä tippoja silmiimme, jotka äitimme tiputti silmiimme hotellissamme.

Me siis asuimme hotellissa. Hotellissa asuminen on kallista mutta hoito ja tutkimukset eivät maksa mitään.

Hoito pitää uusia kerran vuodessa. Hoidon jälkeen lääkärit totesivat, että sairaus on heidän mielestään pysähtynyt ja jopa näkö tullut paremmaksi.

Siellä Helmholtsin klinikalla oli paljon eri maiden ihmisiä saamassa hoitoa. USA:sta oli oikein ryh-

mä saapunut hoitoa saamaan, heidän ryhmässä oli kuulo-näkövammaisen. Myös hänen kanssaan viittoilimme.

Lääkäri selvitti meille erilaisia kieltoja tulkin välityksellä:

Olutta ja viiniä ei suositella
kova saunominen ei hyvä
auringon kylpyjä ei suosita
auringon valoa pitää varoa
raskasta työtä ei suosita
kyyryssä ei pitkää aikaa
sukeltaa ei saa.

Moskovassa valmistellaan kovasti olympialaisia. Taloja kaunistetaan, katutöitä tehdään ja taloja rakennetaan.

Me kävimme katsomassa paljon nähtävyyksiä, ajoimme metrolla. Metrossa on ihmisiä kuin muurahaisia, sillä Moskova on suuri kaupunki, siellä on noin 8 miljoonaa ihmistä, toiset 8 miljoonaa Moskovin ympärillä, siis yhteensä noin 16 miljoonaa ihmistä. Sinne ei voi mennä kuulo-näkövammaisen yksin, pitää olla hyvä opas mukana. Meillä oli hyvä mukava opas, hän auttoi meitä paljon erilaisissa asioissa. Se meidän matkastamme. Nyt me olemme kotona

onnellisesti ja onnellisia.

Terveisin Ossi, Rauli ja Lahja

Viime vuosina on aikakauslehdistössä näkynyt runsaasti artikkeleita Neuvostoliitossa annettavasta hoidosta verkkokalvon pigmenttisurkastumaa sairastaville potilaille. Lehdistössä on esitetty väitteitä, että tällä hoidolla tauti saataisiin pysähtymään tai jopa paranemaan, kehoitettu näitä potilaita hakeutumaan Neuvostoliittoon hoitoon, kun muka Suomessa tätä sairautta ei osata parantaa.

Yllä mainittuun tautiryhmään kuuluvat verkkokalvon rappeutumissairaudet ovat periytyviä sairauksia, johon useimmiten ensimmäisenä oireena liittyy hämäräsokeus ja myöhemmässä vaiheessa näkökentän kaventuminen ja vaikeimmissa tapauksissa heikkonäköisyys tai jopa sokeus myöhemmällä iällä. Tässä tautiryhmässä vika on verkkokalvon soluissa, jotka surkastuvat ja siten tavallaan vanhenevat ennen aikaisesti. Syytä tähän surkastumiseen ja yksityiskohtaista taudin etenemismekanismia ei laajoista tutkimuksista huolimatta ole saatu selville. Lääketie-

teelle tämän taudin syvin olemus on edelleenkin ratkaisematon arvoitus. Koska taudin etenemisen syytä ei tiedetä ja koska perintötekijöihin ei voida millään tunnetulla lääketieteellisellä hoitokeinolla vaikuttaa ei tiedossa ole yhtään tehokkaasti todistettua hoitomuotoa, jolla voitaisiin perustellusti väittää olevan merkitystä taudin etenemiselle. Suomessakin on yritetty monenlaisia hoitomuotoja tähän sairauteen, mutta koska niistä ei ole todettu olevan mitään hyötyä, ne on hyödyttöminä lopetettu.

Tiedossani ei myöskään ole, että Neuvostoliitossa annetuista hoidoista olisi julkaistu lääketieteellisesti päteviä tutkimustuloksia hoidon tehokkuudesta. Toisin sanoen tieteellisesti ei ole voitu todistaa, että näillä hoidoilla olisi todellista tehoa taudin paranemiseen tai edes sen pysäyttämiseen nähden. Jos retinitis pigmentoosalle löydettäisiin tehokas hoito, olisi se Nobelin palkinnon arvoinen keksintö eikä sellaisen keksijä varmasti jättäisi keksintöään julkaisematta ja saattamatta sitä koko maailman tietoisuuteen ja kaikkien apua tarvitsevien käyttöön. Tämän johdosta täytyy suhtautua varauksellisesti yksityisten potilaiden kuvauksiin edellämämainituista hoidoista, eikä näitä kuvauksia pidä ymmärtää niin, että retinitis pigmentoosa -ryhmän taudeille olisi löydetty hoito. Valitettavaksi tosiaksi jää, että tällaista teho-

kasta hoitoa ei ole vielä keksitty.

Heikkonäköistä potilasta voidaan usein auttaa apuvälineillä, joita varten heikkonäköisiä potilaita tutkitaan ja apuvälineitä sovitetaan Sokeain Keskusliiton Näönkuntoutuskeskuksessa Helsingissä. Yhteyden näönkuntoutuskeskukseen voi ottaa puhelimitse, no 718 622 tai kirjeitse, osoite: Mäkelänkatu 52 A, 00510 Helsinki 51 tai esim. kuurosokeiden kuntoutussihteeri Kaija Salekarin välityksellä.

Raine Mustonen

Näönkuntoutuskeskuksen silmälääkäri

PIKKUJOULU

Kuurosokeiden jokavuotinen pikkujoulu vietettiin Kuopiossa hotelli Iso-Valkeisessa 17–18.11.79 välisenä aikana. Kuurosokeita osallistui joulujuhlaan yli 40 ja oppaat mukaanlukien oli väkeä lähemmäksi 50 henkilöä.

Lauantaiaamu valkeni syksyisen harmaana.

Sen jälkeen, kun jokainen oli vienyt tavarat omaan huoneeseensa, oli ohjelmassa tulokahvit. En-

simmäisessä ryhmässä meitä oli kahvilla runsaat 20 henkilöä. Sillä kuulumme, että etelästä tulevat ovat vähän myöhemmin perillä.

Kahvin juonnin jälkeen siirryimme järven rannalla olevan edustussaunan pukuhuoneeseen. Siellä Pirjo esitteli meidät toisillemme, jonka jälkeen oli vapaata keskustelua ja tutustumista toistemme kanssa. Toisen ryhmän tullessa pukuhuoneeseen oli siellä hyvin ahdasta. Mutta sananparsihan sanoo, että sopu tilaa tuo. Asioiden, joskus vaatiessa joutui kuurosokeiden johtokunta pitämään pikakokouksen tärkeästä asiasta sillä aikaa, kun toiset tutustuivat toisiinsa. Kello 17 aikaan siirryimme, jokainen omiin huoneisiimme valmistautumaan illan juhlaa varten.

Kello 19 menimme hotellin päärakennuksessa sijaitsevaan kabinettiin, jossa meille oli katettu pöydät joulupäivällistä varten. Siellä oli varattu jokaiselle oma paikka nimellä varustettuna. Odottaessamme ruokaa meillä oli aikaa silmäillä ympärillemme. Kaikki olivat pukeutuneet hyvin hienosti joulujuhlaa varten ja tunnelma oli hyvin vapautunut sekä juhla mieltä täynnä.

Ruoka oli erittäin hyvää ja antakaamme kiitos siitä keittiön henkilökunnalle. Ruokailun jälkeen oli vapaata seurustelua. Ohjelmaa oli vähäsen, mutta ei surra sitä, kun muuten oli mukava olla yhdessä, Kiit-

täkäämme Eine Eiraa ja Eija Halosta sillä he molemmat esittivät yhden joululaulun. Ja eihän pikkujoulu olisi mitään, jos ei lopulta tulisi itse joulupukki Korvatunturilta jakamaan lahjoja. Pukki kertoi, että hän oli tullut lentokoneella ja senhän ymmärtää, miksi ei voinut tulla porolla, kun ulkona oli niin huono ilma. Martti Avila oli järjestänyt arpajaiset ja se oli mukavaa, kun oli paljon voittoja. Arpajaisista kertyneet varat menevät kuurosokeitten liiton hyväksi.

Niin kuin aina käy ei juhlat kestä ainiaan, ja niin meidänkin tuli aika lähteä nukkumaan huoneisiimme, ravintolan mentyä kiinni.

Aamulla herättyämme oli kahvi kello 8.00. Sen jälkeen olikin vuorossa uiminen ja saunominen. Me saimmekin saunoa ja uida herroiksi rantasaunassa ylhäisessä yksinäisyydessä. Ruokailu oli kello 13.00, jonka jälkeen itse kukin alkoi lähteä pikku hiljaa kotia kohti.

Meistä oli mukavaa huomata, että jälleen oli uusia kuurosokeita, sekä oppaita mukana. Toivotaan tämän kehityksen jatkuvan tulevaisuudessa samalla tavalla. Näin me kaikki saamme uusia ystäviä joukkoomme.

Marja-Leena ja Paavo